

कैदीहरूको मत अधिकार सम्बन्धि जनतासँग लिईएको परामर्शको परिणाम र प्रस्तावित कदम

*****

सरकारले आज (अप्रैल 9 तारिख) कैदीहरूको मतदान अधिकार सम्बन्धि जनतासँग लिईएको परामर्शको परिणाम घोषित गरयो र परामर्श अभ्यासबाट प्राप्त विचारहरूको प्रस्तावित कदममाथि प्रकाश पारयो।

प्राप्त सुझावहरू मध्ये धेरैले कैदीहरूलाई मतदाताको रूपमा दर्ता गर्न अयोग्य ठहर गर्ने वर्तमान प्रावधानलाई हटाउने आह्वान गरेका छन्। सार्वजनिक मन्चहरूबाट प्राप्त विचारधारमा पनि धेरै जसोले अयोग्य ठहर गर्ने वर्तमान प्रावधानलाई हटाउने पक्षमा जोड दिएका छन्।

कैदीहरूको मताधिकारको नीतिको सम्बन्धमा 49 प्रतिशतले कैदीहरूलाई उनीहरूको सजायको अवधिलाई ध्यानमा राखी उनीहरूलाई मत अधिकार दिने पक्षमा जोड दिएका छन्। अर्का 24 प्रतिशतले चुनाव र घुषखोरीको अपराधमा दोषी पाईएका कैदी र व्यक्तिहरू दुवैलाई मताधिकारको अयोग्यता हटाउन बारे समर्थन गरेका छन्। केवल 4 प्रतिशतले मात्र कैदीहरूलाई उनीहरूको सजायको अवधिको आधारमा अयोग्य ठहर गर्न समर्थन गरेका छन्।

मत सर्वेक्षणको परिणाम अनुसार 57 प्रतिशत अन्तर्वार्ताकारहरूले कैदीहरूलाई उनीहरूको सजायको अवधिको वास्ता नराखी मताधिकारको अनुमति दिनुपर्छ भन्ने कुरामा समर्थन गरेको संकेत देखिएको छ। 34 प्रतिशतले मात्र सबै कैदीहरूलाई मताधिकारको अनुमति दिनुपर्छ भन्ने पक्षमा समर्थन गरेनन्।

संवैधानिक तथा मेनल्याण्ड मामिला सम्बन्धि ब्यूरोका एकजना प्रवक्ताले , यस परामर्श अभ्यासको परिणामलाई मध्यनजर गर्दै , कैदीहरूलाई मतदाता र मतदानबाट अयोग्य ठहर गर्ने वर्तमान परम्परालाई हटाउने प्रस्ताव पेश गर्ने बताएका छन्।

चुनाव तथा घुषखोरी सम्बन्धमा दोषी पाईएका व्यक्तिहरूलाई मतदान अधिकारबाट अयोग्य ठहर गर्ने वर्तमान प्रावधानलाई कायम राख्नुपर्छ वा पर्देन भन्ने विषयमा बेग्ला बेग्लै विचारहरू व्यक्त गरिएका थिए। मत सर्वेक्षणमा उच्च अनुपातले वर्तमान प्रतिबन्धलाई कायमै राख्ने प्रतिक्रिया दिएका छन् भने धेरैजसोले यो प्रतिबन्धलाई हटाउने माग गरेका छन्। यसको समर्थनमा मुख्य तर्क यो छ कि मताधिकार हरेक व्यक्तिको राजनीतिक अधिकार हो। यसप्रकारका दोषी व्यक्तिहरू पहिले नै कारावासको सजाय पाईसकेकाले आफ्नो

दण्ड भोगिसकेका हुन्छन् र उनीहरूलाई मताधिकारबाट वन्चित राखेर अतिरिक्त सजाय दिईनु अनुचित हो।

परामर्शको बेला प्राप्त विचारधारालाई मध्य नजर गर्दै र धेरै विदेशी न्यायलयहरूमा कैदीहरूलाई मतदानको अधिकारमाथि कुनै प्रतिवन्ध नभएको हुँदा हामी चुनाव र घुषखोरी सम्बन्धी अपराधमा संलग्न दोषी व्यक्तिहरूलाई मतदान र मतदाताको रूपमा अयोग्य ठहर गर्ने वर्तमान परम्परालाई हटाउन प्रस्ताव राख्दछौं।

परामर्श अभ्यासको परिणामबाट कैदीहरूको लागि मतदानको व्यवस्थामा आम जनताको सामान्य सहयोग र कैदीहरूको मतदाता पन्जीकरण उद्देश्यको लागि पन्जीकरण ठेगाना, निर्वाचन सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराउन , मतदान गराउन र मतगणना गर्नका लागि निर्दोष व्यक्तिहरूलाई परामर्श दस्तावेजमा छानवीन गर्ने कार्यमा सहयोग दिने प्रस्तावको संकेत पाईएको छ। चुनाव मामिला सम्बन्धी आयोगले कानून प्रवर्तन एजेन्सीसँग सम्पर्क राखेर यस सम्बन्धमा छानवीन गर्नेछ।

संवैधानिक मामिला सम्बन्धी विधान परिषद प्यानलले यो परामर्श अभ्यासको परिणाम र प्रस्तावित कदम बारे 20 अप्रैलमा हुने यसको बैठकमा जानकारी दिनेछ। यस अयोग्यता सम्बन्धी प्रावधानलाई संशोधन गर्न 2008/09 को विधान सत्रमा एउटा संशोधन विधेयक विधान परिषदमा पेश गर्ने योजना रहेको प्रवक्तले जानकारी दिएका छन्।

6 साताको यस जन परामर्श अभ्यास 23 मार्चमा समाप्त भयो। यो परामर्शको अवधिमा कुल 70 वटा सुझावहरू प्राप्त भएका थिए। प्रशासनले पनि दुईवटा सार्वजनिक मन्चको आयोजना गरेको थियो र यस विषयमा रुची राख्ने संस्थाहरूसँग भेटेर उनीहरूको विचार जान्नको लागि कोशिश गरेको थियो। यस विषयमा जनताको विचार जान्नको लागि एक मत सर्वेक्षणको पनि आयोजना गरिएको थियो।।

यो परामर्शको परिणाम गृह मन्त्रालयको सार्वजनिक सोधपूछ सेवा केन्द्रबाट प्राप्त गर्न सक्नुहुनेछ साथै संवैधानिक तथा मेनल्याण्ड मामिला ब्यूरोको वेभसाइटबाट डाउनलोड गर्न सक्नुहुनेछ।

समाप्त /गुरुवार,अप्रैल 9,2009